

Zagadnienia na egzamin licencjacki

Gramatyka współczesnego języka czeskiego

1. Ogólna charakterystyka języka czeskiego. Jego miejsce wśród języków słowiańskich, główne cechy wyróżniające.
2. Odmiany czeskiego języka narodowego i główne cechy charakterystyczne „obecné češtiny“.
3. Podstawowe pojęcia z zakresu fonetyki i fonologii. Narządy mowy i ich praca. Pojęcie fonemu. Głoska a fonem. Opozycja fonologiczna. Warianty fonemów.
4. System samogłosek i spółgłosek języka czeskiego. Klasyfikacja ze względu na miejsce i sposób artykulacji.
5. Upodobnienia fonologiczne: pod względem dźwięczności/bezdźwięczności, miejsca artykulacji, sposobu artykulacji, uproszczenia grup spółgłoskowych, upodobnienia regresywne i progresywne. Transkrypcja fonetyczna.
6. Prozodyczna podstawa akcentu czeskiego, pozycja akcentowa, akcent poboczny, klityki, zestrój akcentowy.
7. Podstawowe pojęcia z zakresu leksykologii. Wyraz jako jednostka językowa. Rozwój semantyczny wyrazu, wieloznaczność wyrazu. Podstawowe relacje semantyczne.
8. Analiza morfemowa i słotwórcza wyrazów. Motywacja słotwórcza. Podstawa słotwórcza. Formant słotwórczy. Derywat. Typ słotwórczy. Gniazdo słotwórcze.
9. Sposoby tworzenia wyrazów w języku czeskim. Rodzaje derywacji, kompozycja i inne sposoby tworzenia wyrazów złożonych, adaptacja.
10. Analiza fleksyjna. Temat fleksyjny, temat oboczny, rodzaje alternacji, szereg alternacyjny, przyrostek tematotwórczy, temat supletywny, przyrostki i przedrostki fleksyjne, końcówka(przypadkowa, rodzajowa, inne).
11. Kryteria klasyfikacji fleksyjnej rzeczowników czeskich. Cechy morfonologiczne, kategorie selektywne, charakterystyczne końcówki i synkretyzmy; pojęcia: paradygmat, klasa deklinacyjna, wzór, kategorie fleksyjne rzeczowników.
12. Dystrybucja końcówek przypadkowych w deklinacji rzeczowników. Zasady doboru końcówek G i L sg. oraz N i L pl. rzeczowników męskich, G sg. i pl.żeńskich oraz L sg. i pl. nijakich; rola składni i znaczenia przy wyborze końcówek obocznych.
13. Klasyfikacja i paradygmaty deklinacji przymiotników, zaimków i liczebników.

14. Kryteria klasyfikacji fleksyjnej czasowników czeskich. Zakończenia tematów, typowe alternacje, charakterystyczne końcówki; pojęcia: paradygmat, klasa koniugacyjna, wzór, werbalne kategorie fleksyjne i selektywne.
15. Analiza zdania pojedynczego. Składniki proste i złożone, rodzaje orzeczeń i okoliczników, formy gramatyczne podmiotu i przydawki.
16. Gramatyczne i komunikatywne uwarunkowania szyku wyrazów. Szyk składników, enklityki, aktualne rozczłonkowanie zdania.
17. Łączenie zdań. Zdania złożone i tekst. Wskaźniki zespolenia a stosunek syntaktyczny.
18. Wypowiedzenia współrzędnie złożone. Typy relacji znaczeniowych i ich wykładniki.
19. Rodzaje zdań podrzędnych. Według funkcji składniowych i według treści.
20. Charakterystyka relacji składniowych. Walencja. Typy walencyjne / konotacyjne czasowników. Właściwości akomodacyjne wyrazów.